

JAARRAPPORTAGE 2016

Handhaven WABO

Veiligheid en Leefbaarheid
Team Handhaven WABO
Januari 2017

INHOUD

Managementsamenvatting

1. Inleiding

- 1.1 Handhaving op de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO)
- 1.2 Verantwoording naar de Raad en naar Gedeputeerde staten
- 1.3 Algemeen prioriteitenkader
- 1.4 Algemene betekenis van de resultaten van de WABO handhaving
 - 1.4.1 Fysieke veiligheid
 - 1.4.2 Veiligheidsbeleving
 - 1.4.3 Handhaving en participatie
 - 1.4.4 Concurrentieverhoudingen
- 1.5 Strategie en stijl van handhaven
- 1.6 Afstemming met andere handhavingpartners

2. Milieu

- 2.1 Prioriteiten milieuhandhaving
- 2.2 Resultaten milieu
 - 2.2.1 Ongewone Voorvallen en andere opvallende zaken over milieuaspecten bij bedrijven
 - 2.2.2 Karosseer, Woonwagenlocaties en woonboten
 - 2.2.3 Energiescans bij bedrijven
 - 2.2.4 Bomenkap en wet natuurbescherming
- 2.3 Tendens en maatregelen milieu

3. Bouw

- 3.1 Prioriteiten bouwhandhaving in Maastricht
- 3.2 Resultaten bouw
 - 3.2.1 Meldingen over relatief kleine zaken
 - 3.2.2 Reclame uitingen
 - 3.2.3 Galerijvloeren
- 3.3 Tendens en maatregelen bouw

4. Brandveiligheid

- 4.1 Prioriteiten bij de handhaving op brandveiligheid
- 4.2 Resultaten controles brandveiligheid
- 4.3 Project Veilige kamers (brandveiligheid studentenkamers)
- 4.4 Tendens en maatregelen brandveiligheid

5. Horeca

- 5.1 Prioriteiten horecahandhaving
- 5.2 Resultaten horeca
 - 5.2.1 Aantal bestuursrechtelijke aanschrijvingen
 - 5.2.2 Ontheffingen geluidsnormen voor horeca
 - 5.2.3 Uitgaanspubliek in de openbare ruimte
 - 5.2.4 Lozing van vetten
- 5.3 Tendens en maatregelen horeca

6. Nieuwe ontwikkelingen

- 6.1 Wet Verbetering VTH taken
- 6.2 Wet natuurbescherming
- 6.3 Hotels, B&B's en AirBnB
- 6.4 Private kwaliteitsborging in de bouw
- 6.5 Veilige kamers na 2017
- 6.6 Omgevingswet
- 6.7 Energie audits bij grotere ondernemingen

7. Samenvatting maatregelen

BIJLAGE: programma WABO Handhaving 2017

Managementsamenvatting

De Wet revitalisering generiek toezicht schrijft voor dat het College jaarlijks aan de Raad en aan Gedeputeerde Staten rapporteert over de voortgang en de resultaten van de WABO handhaving. De WABO Handhaving is een medebewindstaak en de gemeente is verplicht deze uit te voeren.

Voor u ligt de rapportage over het jaar 2016.

Voor de rapportage zijn de WABO taken in 4 hoofdvelden ingedeeld:

1. milieucontroles bij bedrijven
2. controles op bouwen en slopen zonder vergunning
3. controles op brandveiligheidsvoorzieningen in gebouwen zoals scholen, bejaardenhuizen, hotels, bijeenkomstgebouwen
4. controles op de geluidsvoorwaarden bij horecabedrijven

Milieucontroles bij bedrijven

De controles worden uitgevoerd door de gemeente zelf en door de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD). Daarnaast is de Provincie bevoegd gezag voor de 22 meest risicovolle bedrijven in Maastricht. Resultaat: Het programma 2016 is uitgevoerd conform planning, zowel door de gemeente zelf als door de RUD. Het aantal klachtmeldingen over hinderaspecten rondom bedrijven is met 10% gestegen. Twee bedrijven, een rubberverwerkend bedrijf en een bedrijf dat witgoed recyclede, hebben relatief veel klachten veroorzaakt.

In 2017 zullen de controles volgens regulier schema worden voortgezet en op klachtmeldingen zal gereageerd worden met een controle ter plaatse. Extra aandacht blijft nodig voor de bedrijven op het industrieterrein de Karosseer en bij de woonboten langs de Zuid Willemsvaart en het Overlaatgebied. Ook meer aandacht zal worden gegeven aan energiebesparing bij bedrijven.

Bouwen en slopen

De controles op bouwen en slopen zonder vergunning richten zich vooral op werkzaamheden aan monumenten, bij panden waar aanwezigheid van asbest wordt vermoed en bij panden waar de brandveiligheid een belangrijk item is. Bij elke pand- of perceelscontrole wordt ook gekeken naar het gebruik in relatie tot het bestemmingsplan.

Resultaat: De gemeente ontvangt relatief veel meldingen over illegaal bouwen, echter het merendeel (80%) gaat over relatief kleine bouwprojecten zoals carports, schuurtjes en schuttingen.

In 23 gevallen betrof het de aantasting van een monumentaal pand, meestal bij verbouwingen. De aantastingen zijn vaak de inpandige sloop van stijlelementen of verkeerde renovatie van gevels.

Er is een forse toename van het aantal meldingen over strijdig gebruik door illegale woningsplitsing.

In 2017 blijft de prioriteit liggen bij de monumentale panden, de woningsplitsing. De kleine bouwsels in de woonwijken krijgen wat minder handhavingaandacht.

Handhaving blijft ook alert op de excessieve vormen van reclame-uitingen op gevels.

Brandveiligheid

Deze controles richten zich vooral op panden waarin grote groepen mensen (kunnen) verblijven zoals zorgcentra, scholen, kinderdagverblijven, hotels, bijeenkomstgebouwen en grote winkelcentra.

Resultaat: De planning van de reguliere inspecties is niet gehaald omdat meer tijd nodig is gebleken bij de nazorg bij branden.

Opvallend veel tekortkomingen zijn geconstateerd bij hotels, met name rondom de compartimentering. Project Veilige Kamers is in 2015 gestart om de brandveiligheid van de panden met kamers in orde te (doen) maken. Dit project verloopt volgens schema en zal conform planning worden voortgezet.

In 2017 zal nog meer aandacht gegeven aan nazorg na een brand en letten op de gebouwconstructie, de brandveiligheidsvoorzieningen en de eventuele asbestsanering.

Ook zullen meer hotels in het inspectieprogramma worden opgenomen.

Horeca

De aandacht van gaat uit naar de mogelijke hinder door muziekgeluid vanuit cafés, de lozing van afvalwater met vetten en oliën.

Resultaat: Maastricht heeft, ondanks de grote dichtheid aan horecagelegenheden, geen groot hinderprobleem door de horeca. Desalniettemin blijkt dat met name in het stadscentrum door de concentratie van horeca in bepaalde straten, toch wel overlast wordt ervaren. Steeds vaker blijkt het daarbij te gaan om overlast in de openbare ruimte. Regelmatig wordt melding gemaakt van uitgaanspubliek waarvan niet duidelijk is tot welk terras of welke horecagelegenheid het 'behoort', maar wel buiten verblijft, drinkt en rumoerig is. In 2017 zal de huidige strategie van preventieve acties en repressieve handhaving, inzet van het milieupiket worden voortgezet.

Belangrijke nieuwe ontwikkelingen vanaf 2017

Per 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming in werking getreden. Hiermee is het toezicht en de vergunningverlening rondom natuurwaarden verschoven naar de gemeenten. Eind februari 2017 is het Wetsvoorstel kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB) door de Tweede Kamer aangenomen. Dit zal tot gevolg hebben dat de overheid minder of geen inspecties hoeft te doen bij bouwwerken in aanbouw. Niet uitgesloten is dat hierdoor meer vraag naar handhaving komt om achteraf te corrigeren wat tijdens de bouw is misgegaan. Een verschuiving van bouwtoezicht (tijdens) naar bouwhandhaving (achteraf) is dan wellicht nodig.

Programma Handhaving 2017

milieuhandhaving en horecahandhaving, inclusief aandeel RUD	5400
bouw- en brandveiligheid	8505
project Veilige Kamers	5000
juridische ondersteuning	2700
Karosseer, woonwagenlocaties, woonboten	1350
totaal uurbesteding 2017	22.955

1 INLEIDING

1.1 Handhaving op de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO)

De WABO omvat een groot aantal regels voor het gebruik en de inrichting van de fysieke ruimte. Het niet naleven van die regels levert risico's op, van klein tot groot en uiteenlopend van hinder door geluid, geur, stof en verkeer tot incidenten die persoonlijk letsel tot gevolg kunnen hebben, bijvoorbeeld door brand of door ongelukken met chemische stoffen. Ook kunnen de kwaliteit van de openbare ruimte, de bebouwde ruimte of ons cultureel erfgoed waaronder de monumentale gebouwen, aangetast worden. Voorlichting, vergunningverlening, toezicht en uiteindelijk handhaving zijn instrumenten waarmee de overheid deze risico's mogelijk kan vermijden en/of de gevolgen kan beperken.

Het WABO palet is heel breed en omvat meer dan 20 wetten, algemene maatregelen van bestuur en verordeningen. Voor de leesbaarheid en gelet op hetgeen voor Maastricht het meest van belang is, zijn deze thema's in deze rapportage gerubriceerd in 4 hoofdthema's namelijk milieu, bouw, brandveiligheid en horeca.

Tabel: WABO thema's in deze rapportage

Thema	belangrijkste wetgeving
Milieu	Wet milieubeheer, Activiteitenbesluit, Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO)
Bouw	Bouwbesluit, Bouwverordening, Monumentenverordening, WRO
Brandveiligheid	Bouwbesluit
Horeca	Wet milieubeheer, Activiteitenbesluit, WRO

De WABO handhaving draagt bij aan de realisatie van de beleidsdoelen van de programma's 2, 10, 11 en 14 van de programmabegroting.

1.2 Verantwoording naar de Raad en naar Gedeputeerde staten

De WABO handhaving is een medebewindstaak en de gemeente is verplicht deze taak 'naar behoren' uit te voeren. Dat wil zeggen dat de gemeente moet voldoen aan de kwaliteitseisen op gebied van:

- beleid (op basis van een risicoanalyse, prioriteiten en een handhavingstrategie)
- uitvoering (met deskundig personeel dat in de gelegenheid is de ervaring op peil te houden)
- met voldoende ambitie voor wat betreft de inzet van handhavingcapaciteit;

Het College van Burgemeester en Wethouders dient jaarlijks te rapporteren aan de Raad (Art 7.7 Besluit Omgevingsrecht) en aan Gedeputeerde Staten (Wet revitalisering generiek toezicht) over de voortgang en de resultaten van de WABO handhaving. De jaarrapportage geeft informatie over het aantal verrichtte controles en geeft, daar waar mogelijk, een kwalitatief oordeel over het maatschappelijk effect van de inspanningen handhaving (outcome). Handhaving beoogt immers een bijdrage te leveren aan wat Maastricht aanduidt als een bereiken van een schone, hele en veilige stad. Dit kwalitatief oordeel over het effect van de handhaving stelt het bestuur ook in de staat om na te gaan of de beleidsdoelen worden bereikt, of dat er doelen zijn die te weinig of juist te veel belicht worden.

1.3 Algemeen prioriteitenkader

De personele capaciteit om te handhaven is begrensd, dat geldt voor elke handhavingorganisatie. Daarom maken we keuzes en zetten we onze schaarse tijd zo efficiënt mogelijk in. Het huidige kader hiervoor is de nota Prioriteiten WABO handhaving 2015 - 2018 (vastgesteld door het College op 28 oktober 2014 en in november 2014 ter kennisgeving aan de Raad gezonden).

De opdracht die het bestuur aan WABO handhaving heeft meegegeven is dat aandacht moet worden gegeven aan de volgende aspecten:

1. Schade aan milieu, natuur en landschap
2. Aantasting cultureel erfgoed, monumenten (esthetische aspecten, ruimtelijk effect)
3. Veiligheid en volksgezondheid
4. Leefbaarheid en hinder

Dit zijn brede aandachtsvelden die, om ermee te kunnen werken, nader verfijnd moeten worden. Die verfijning is voor alle WABO thema's diepgaand gedaan in 2009 (met de zogenaamde Tafel van 11 analyse) én wordt jaarlijks herhaald in het kader van deze Jaarrapportage. Hierbij stellen we ons bij nieuwe risico's of tendensen de volgende vragen:

- a) Is de schaal waarop de gevolgen optreden lokaal, stadbreed of regionaal?
- b) Zijn de gevolgen omkeerbaar of niet omkeerbaar en/of tijdelijk of blijvend?
- c) Betreft de handhaving een wettelijke plicht? De gemeente is verplicht om de toezichtstaken rondom de WABO als medebewindstaak uit te voeren?
- d) Lijdt de gemeente (het bestuur) imago- of financiële schade als van handhaven wordt afgezien?
- e) Hoe is het algemeen naleefgedrag van een branche of (deel van een) doelgroep?

1.4 Algemene betekenis van de WABO handhaving

1.4.1 Fysieke veiligheid en hinder

WABO handhaving draagt bij aan de fysieke veiligheid door:

- A. milieucontroles bij bedrijven met gevaarlijke stoffen, controles op emissies van schadelijke stoffen, controles op veilige opslag van afvalstoffen en chemische productiestoffen
- B. milieucontroles bij opslagen van brandstoffen zoals benzine, diesel en LPG tanks bij tankstations
- C. controles van brandveiligheidsvoorzieningen en door nazorg bij branden
- D. controles van bouwen zonder vergunning waarbij constructieve risico's spelen
- E. controles op de geluidsvoorwaarden bij horecabedrijven

Door deze controles worden risico's op letsel en ernstige hinder gereduceerd.

De handhaving kan overigens nooit alle risico's voorkomen.

1.4.2 Veiligheidsbeleving

Door te handhaven beschermt de overheid de rechten en belangen van inwoners en bezoekers die nadeel ondervinden van activiteiten van anderen. De bescherming reikt veel verder dan persoonlijke of materiële zaken, het gaat ook om zaken als behoud van ons cultureel erfgoed, van luchtkwaliteit, duurzaamheid en van natuur- en milieuwwaarden. Deze kwaliteit van leefomgeving heeft effect op de veiligheidsbeleving van burgers. De inzet van Handhaven WABO draagt hier positief aan bij. Het gaat echter vaak om een indirect effect op de beleving van veiligheid. Inwoners van Maastricht merken niet direct iets van de resultaten van de reguliere controles bij bedrijven. Zij 'belevan' dit niet. Het maatschappelijk effect is daarom ook heel moeilijk meetbaar. Het uitblijven van incidenten en hinder door de bedrijven op de woonomgeving, heeft uiteraard wel indirect effect op de veiligheidsbeleving. Als handhavers in actie komen na een melding van inwoners over hinder of een (vermeende) illegaliteit, dan ervaren bewoners wel wat de inzet van handhaven WABO oplevert. Als handhaving bijvoorbeeld overlast door geluid of stank kan doen beëindigen, dan is er wel een directe relatie tussen de WABO handhaving en de veiligheidsbeleving.

1.4.3 Handhaving en participatie

WABO handhaving heeft als basis een enorme hoeveelheid technische voorschriften, vooral vanuit de wet milieubeheer en het bouwbesluit. Toezicht houden en handhaven op die regels is feitelijk een voortdurende uitnodiging aan bouwers, ondernemers en inwoners om uit eigener beweging, of hooguit na de eerste stappen van voorlichten en aanmoedigen, die regels na te leven. Dit lukt ook heel vaak: de bereidheid om regels na te leven is hoog en de eerste stappen in de strategie zijn vaak voldoende om tot conformiteit te komen. Dit zien we met name bij de industriële bedrijven. Er zijn maar weinig ondernemers die de noodzaak van de regels over gevaaraspecten of regels ter bescherming van het milieu negeren of de zin ervan bestrijden. Dit ligt soms anders als het gaat om regels die gaan over typische hinderaspecten zoals geluid en verkeershinder. De meeste klachtmeldingen van inwoners gaan juist over die hinderaspecten. Bedrijven vinden dan wel eens dat de regels hun onnodig beknot in de uitoefening van hun bedrijf en er is dan niet altijd begrip voor de klagende omwonende. Dit zien we regelmatig in de horecabranche en detailhandel.

Idealiter meldt de inwoner zijn grieven niet bij de gemeente, maar bij het bedrijf en start er een dialoog tussen de ondernemer en de inwoner over de vraag hoe de hinder kan worden beperkt of voorkomen. Dit type samenwerking, of participatie, zien we heel weinig. Een verzoek aan de overheid is tegenwoordig snel en gemakkelijk gedaan. Hier dreigt een paradox. Juist de beschikbaarheid van handhavers 24 uur per dag en hun basisbereidheid om elke melding op te pakken, of die nu over een risicovol aspect gaat of niet, werkt mede in de hand dat inwoners hun bureaus niet zelf aanspreken en samen met hun buurbedrijf een oplossing proberen te vinden.

Een tendens is ook dat inwoners een inzet van handhaving 'eisen'. De mededeling dat hun probleem lage prioriteit heeft, of helemaal niet wordt opgepakt, wordt vaak niet geaccepteerd. Men dient dan een formeel verzoek in, men schakelt rechtshulp in of men benadert het bestuur.

Handhaving WABO is in zekere zin slachtoffer van eigen succes. Maar, puur uit tijdgebrek, zal WABO handhaving inwoners soms moeten teleurstellen en hen nadrukkelijk moeten vragen de zaken zelf met de buurman te bespreken, om te participeren in het vinden van een oplossing, al dan niet in het bijzijn van een bemiddelende ambtenaar.

1.4.4 Concurrentieverhoudingen

WABO handhaving richt zich voor een groot deel op bedrijven of ondernemingen en heeft daarmee invloed op de activiteiten die een bedrijf op haar bedrijfslocatie mag doen en op de investeringen en gedragingen die nodig zijn uit oogpunt van veiligheid en milieubescherming. Voorzieningen voor milieu (filters, opvangsystemen, geluidsbegrenzers) en brandveiligheid (brandmeldinstallaties, brandwerende wanden) en bouw (leges vergunningen, constructie-eisen, welstandseisen) zijn vaak kostbare investeringen. Bedrijven die deze verplichtingen ontlopen, besparen deze kosten. Handhaving bevordert daarmee de gelijke concurrentieverhoudingen en dat is ook in het belang van de bedrijven zelf. Met name vanuit de detailhandel en de horeca wordt regelmatig geappelleerd aan de gelijke concurrentieverhoudingen. Hoewel in toezicht op eerlijke concurrentie geen taak en verantwoordelijkheid van Handhaven WABO is, draagt de inzet van het team hier wel aan bij.

1.5 Strategie en stijl van handhaven

De WABO handhaving geschiedt volgens de algemene wet bestuursrecht. Het meest gehanteerd is een opeenvolging van voorlichting, verleiding, dreiging en tenslotte sanctionering. In het jargon van het bestuursrecht spreken we van een *voornemen opleggen dwangsom*, het *definitief opleggen van een dwangsom* en het *verbeuren van een dwangsom*. Dit is een toenemende prikkel voor inwoners en ondernemers om alsnog aan de eisen te gaan voldoen, waarbij men 2 of meer kansen heeft om de verbeuring van een dwangsom te voorkomen.

Bij feiten of incidenten die een snel ingrijpen vereisen kan meteen een last onder dwangsom worden opgelegd of meteen bestuursdwang worden toegepast. Bij ernstige overtredingen kan het Openbaar Ministerie worden gevraagd om gelijktijdig en ondersteunend een strafrechtelijke aanpak in te zetten. Maastricht volgt hiermee de landelijke strategie.

Omwille van efficiency richten milieu-inspecties bij bedrijven zich in de regel alleen op de aspecten die voor dat bedrijf of die branche de grootste milieurisico's vormen. Of op die aspecten waarover een klacht of verzoek om handhaving is ingediend. Ook zijn inspecties zijn soms louter administratieve controles van bijvoorbeeld door afvoerbonnen of certificaten van periodieke keuringen te vragen.

Bij een onenigheid tussen inwoners onderling waarbij het (naar ons oordeel) gaat over relatief lichtere feiten, wordt voorafgaand aan het bestuursrechtelijk traject eerst een bemiddelend gesprek gevoerd. Naar ondernemers toe wordt sneller het bestuursrecht ingezet mede uit oogpunt van de eerder genoemde gelijke concurrentieverhoudingen en ook omdat ondernemers, meer dan inwoners, op de hoogte zijn van de regels.

De stijl van optreden is altijd rustig, duidelijk, transparant en respectvol en uiteindelijk streng als dat nodig wordt geacht.

1.6 Afstemming met andere handhavingpartners

Handhaven WABO heeft in 2016 rondom verschillende dossiers afgestemd met de politie, handhaven openbare ruimte, Rijkswaterstaat, belastingdienst, openbaar ministerie, waterschap, buurgemeenten, provincie Limburg en PIM zuid (beheermaatschappij van de woningcorporaties inzake de woonwagenlocaties).

2 MILIEU

Prioriteiten milieuhandhaving

Bedrijven zijn op basis van hun potentiële impact voor de omgeving ingedeeld in milieutypen. Van risicovol naar risicoarm onderscheiden we:

Tabel: bedrijven in Maastricht naar milieucategorie

aantal	type	bevoegdheid	uitvoering	aard van het bedrijf
22	IPPC/Rie4 BRZO	Provincie	Provincie	bedrijven met chemische productiestoffen of opslagen, grote productie bedrijven, afval- en recyclingbedrijven
5	IPPC/Rie4	gemeente	RUD	tegel- en steenfabrieken, metaalproductie en -verwerking, productie voedingsmiddelen
±1200	B en C	gemeente	gemeente en RUD	garages, tankstations, bewerkingsbedrijven van hout en staal, grote bijeenkomstgebouwen, agrarische bedrijven, bedrijven op de Karosseer
±1000	A	gemeente	RUD	kantoren, detailhandel, kleinschalige ambachten worden in het geheel niet gecontroleerd.

Dit is tevens de prioriteitenvolgorde. De meeste uren worden gestoken in (geplande) controles van de IPPC/Rie4 en BRZO/ bedrijven en een deel van de B en C bedrijven.

Type A bedrijven worden niet gecontroleerd.

Belangrijke milieuaspecten bij alle controles zijn afvalbeheer, energieverbruik, maatregelen ter bescherming van de bodem en de opslag en omgang met afvalstoffen en chemische productiestoffen.

3.2. Resultaten milieu gemeente en RUD

Hieronder wordt gerapporteerd over de milieutaken waar de gemeente voor bevoegd is. Voor de bedrijven die door de RUD worden geïnspecteerd, is de gemeente ook bevoegd. De Provincie is bevoegd voor 22 risicovolle bedrijven in Maastricht. Deze bedrijven vallen onder een verplicht streng controleregime en de Provincie heeft die controles uitgevoerd.

Tabel: aantallen controles milieu

type controle	plan	verricht	aantal onregelmatigheden	items
Afvalwater controles	40	88	22	werking vet afscheider en/of olie/benzine afscheider
Reguliere inspecties industrie	90	126	169	opslagen van gevaarlijke stoffen, afgifte gevaarlijke afvalstoffen, geluid, geluidsmaatregelen horeca, maatregelen bodembescherming
Klachtmeldingen industrie		244 (24/7)	204	geluid- en lichthinder (99) bodem- en waterverontreiniging (14) gevaar (13) geurhinder (65) asbest gerelateerd (13)
RUD reguliere inspecties	80	49	19	natte koeltorens externe veiligheid, opslag gevaarlijke stoffen en gassen, administratieve gebreken rondom lozen van afvalwater

De planning voor afvalwatercontroles is gehaald.

Dit geldt ook voor de reguliere inspecties, met dien verstande dat uit oogpunt van efficiency nog meer dan voorheen is gekozen voor deelcontroles dat wil zeggen dat alleen de meest relevante milieu-items op het bedrijf zijn gecontroleerd. Om die reden zijn uiteindelijk méér bedrijven gecontroleerd.

De klachtmeldingen hebben betrekking op hinderaspecten zoals geluid, stank en af- en aanrijdend verkeer, maar ook op het WRO thema strijdig gebruik (de vraag: mag het bedrijf doen wat ze doen?). Dit betekent dat een controle op het bestemmingsplan wordt uitgevoerd en dat mogelijk een nieuwe vergunning moet worden aangevraagd.

De klachtmeldingen gaan lang niet altijd over risicovolle zaken, vaak zijn het hinderkwesties van kleinschalige bedrijvigheid in de woonomgeving. Bijvoorbeeld over bakluchten vanuit een naburige restaurantkeuken, het geluid van het proefdraaien van bromfietsen of muziekgeluid van een fitnesszaal. Er is ook niet altijd sprake van een overtreding van een wettelijk voorschrift. Vaak moet aan indieners van meldingen worden uitgelegd dat kortdurende harde geluiden (pieken) zijn toegestaan en dat het totale geluid over de werkdag mag worden uitgemiddeld. Daarnaast is het zo dat de wettelijke geluidsnormen voor industriële bedrijvigheid niet uitgaan van een nulniveau, dan zou bedrijvigheid vrijwel niet mogelijk zijn.

In 2016 zijn meer dan 5 meldingen ontvangen van geurhinder over de nieuwe vestiging van een rubberverwerkend bedrijf op het industrieterrein Beatrixhaven. De installaties die de geurhinder van deze nieuwe fabriek moeten reduceren blijken niet goed te werken. Met het bedrijf zijn afspraken gemaakt over aanvullende maatregelen.

Tijdens een controle bij een bedrijf (eveneens op het industrieterrein Beatrixhaven) dat kunststoffen verwerkt zijn meerdere onregelmatigheden geconstateerd op gebied van de opslag van gevaarlijke stoffen. Het bedrijf heeft de zaken op last van de gemeente in orde gebracht.

Meer dan 5 klachten zijn ontvangen over een nieuw gevestigd bedrijf in Randwijck dat afgedankte koelkasten verwerkt. Het bedrijf beschikte niet over een omgevingsvergunning. Een aanvraag daartoe is thans in procedure.

2.2.1 Ongewone Voorvallen en andere opvallende zaken

De term ‘ongewoon voorval’ komt uit de milieuwetgeving. De definitie is “*Elke gebeurtenis in een inrichting, ongeacht de oorzaak van die gebeurtenis, die afwijkt van de normale bedrijfsactiviteiten en waardoor nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan of dreigen te ontstaan*”.

Dit is heel ruim gesteld en de reikwijdte loopt daarmee van kleine incidenten zoals lichte bedrijfsstoringen met verwaarloosbare gevolgen tot incidenten met (de kans op) omvangrijke rampen.

Tabel: aantal ongewone voorvallen

2011	2012	2013	2014	2015	2016
5	7	6	11	4	2

Het melden van ongewone voorvallen is een verplichting ingevolge de Wet milieubeheer. Elk voorval is nader onderzocht en er is beoordeeld of aanvullende eisen nodig zijn. Wij zien daartoe thans geen aanleiding. Het aantal ongewone voorvallen is fors lager, maar tendensen zijn hier niet uit af te leiden.

2.2.2 Karosseer, woonwagenlocaties en woonboten

In 2016 zijn op de Karosseer (71 bedrijfskavels) bij 18 bedrijven controles verricht met als belangrijkste aandachtspunt bedrijfsmatige activiteiten (WRO) en bouwwerken. Daarnaast zijn, op initiatief van de coördinator woonwagenlocaties, bij 2 ondernemers op de Karosseer de betalingsachterstanden van erfpacht en rijksbelastingen vereffend.

De voormalige kantine van de opgeheven voetbalclub is sinds 2013 gesloten en getracht wordt dit gebouw als bedrijfsruimte te verkopen.

De kleinere woonwagenlocaties en -percelen (16) zijn eigendom van de woningcorporaties. Het dagelijkse beheer van de locaties is in handen van PIM-Zuid. Toezicht geschiedt in het kader van het reguliere toezicht door Handhaven Openbare Ruimte. In 2016 zijn als sanctie op de handel in verdovende middelen 3 woonwagens voor een bepaalde duur gesloten.

Voor de woonboten langs de Zuid Willemsvaart (36 ligplaatsen) heeft de gemeente ligplaatsvergunningen verleend. Met de woonbootbewoners zijn afspraken gemaakt over de opschoning van de percelen en het nakomen van de regels van het bestemmingsplan en de APV. Veel woonbootbewoners zijn die afspraken nagekomen, echter enkelen blijven die afspraken naast zich neerleggen. Hierop wordt gehandhaafd.

In het Overlaatgebied (30 woonboten) is sprake van onregelmatigheden zoals bebouwing van de oevers zonder vergunning en het activiteiten in strijd met het bestemmingsplan. Hier wordt handhavend tegen opgetreden.

2.2.3 Energiescans bij bedrijven

De milieuwetgeving schrijft voor dat bedrijven met een hoog energieverbruik energiebesparende maatregelen moeten nemen, als blijkt dat die maatregelen binnen vijf jaar kunnen worden terugverdiend. Om dat te kunnen beoordelen moet de bedrijven een energiescan laten doen. In 2016 heeft de RUD voor de gebouwen van 16 zorginstellingen energiescans uitgevoerd. Doel daarvan is vast te stellen welke energiebesparende maatregelen binnen een redelijke terugverdientijd genomen kunnen worden.

2.2.4 Bomenkap en wet natuurbescherming

In 2016 zijn 5 meldingen ontvangen van het (vermeend) kappen van bomen zonder vergunning. Twee zaken waren opvallend:

1. Het kappen van ongeveer 6 hectare spontaan ontstaan bos te Limmel op een braakliggend industrieterrein. Gekapt waren alle wilgen, hazelaars, berken, acacia's en essen en daarmee

was tevens een bewoonde dassenburcht verstoord. Van de eigenaar is (achteraf) een omgevingsvergunning voor het kappen geëist alsmede een onderzoek naar de schade aan flora en fauna in het kader van de wet natuurbescherming. Na het groeiseizoen is gebleken dat de houtopstand zich door natuurlijke ontwikkeling voldoende heeft hersteld. De versterking van de dassenburcht heeft niet geleid tot het verdwijnen van de das(sen) op dat perceel.

2. Kap van een monumentale beuk te Limmel. Op basis van een deskundigenrapport is aangetoond dat deze beuk niet meer vitaal was. Er is een herplantplicht opgelegd.

2.3 Tendens en maatregelen milieu

- Het naleefgedrag bij de industriële bedrijven is, in het algemeen gezien, nog steeds goed. Maatregel: Controles volgens regulier schema voortzetten, door RUD (basistaken) én gemeente zelf (thuisstaken) en reageren op eventuele klachten over het bedrijf
- Op het bedrijfsterrein de Karosseer blijft verscherpt toezicht nodig om te voorkomen dat activiteiten worden gestart die ingevolge het bestemmingsplan niet zijn toegestaan. Maatregel: De periodieke controles zullen worden voortgezet.
- De handhavingacties bij de woonboten langs de Zuid Willemsvaart en het Overlaatgebied zullen doorgaan. Maatregel: ingezette handhaving doorzetten

3 BOUW

3.1 Prioriteiten bouwhandhaving in Maastricht

Binnen het thema Bouw liggen de prioriteiten bij:

1. Bouwen en slopen in de monumentale binnenstad, inclusief grove aantastingen van gevels door renovatiewerken of reclame-uitingen
2. Bouwen en slopen in de gehele stad als er een relatie is met asbest, brandveiligheid of constructieve veiligheid
3. Bouwen en slopen en strijdig gebruik op de Karosseer en het Overlaatgebied (woonboten)
4. Strijdig gebruik van gebouwen of percelen (WRO, gebruik afwijkend van hetgeen het bestemmingsplan toelaat).

3.2 Resultaten bouw

In 2016 is bij 238 gebouwen, panden of percelen handhaving ingezet. Daarbij zijn in totaliteit 571 overtredingen geconstateerd.

Tabel: aantal en soorten overtredingen

	soort overtreding	2012	2013	2014	2015	2016
1	bouwen zonder vergunning	164	203	119	252	220
2	illegaal bouwen monument		niet gemeten		5	23
3	Illegale reclame-uitingen	46	56	23	11	16
4	Brandveiligheid	68	43	30	18	57
5	Strijdig gebruik (meest woningsplitsing)	37	51	63	77	244
6	overig	18	23	50	40	11
7	totaal	340	386	290	365	571

De meldingen van inwoners over bouwen zonder vergunning (rij 1) betreft vooral relatief kleine bouwprojecten (bij de buurman). Dit aantal is iets afgenomen, waarschijnlijk door het meer bekend raken van de regels omtrent vergunningvrij bouwen. In 2015 werden die regels vaak foutief geïnterpreteerd. De melders geven als probleem aan vermindering van daglicht, geluidsoverlast (vanuit een hobbyruimte), verlies van uitzicht enzovoorts.

Dit type meldingen heeft niet de hoogste prioriteit, maar door het grote aantal en omdat er soms ook andere twistpunten tussen burens een rol spelen, kosten deze zaken heel veel tijd. De handhavers komen in een soort rijdende rechtersrol terecht. Dit type meldingen kost circa 30% van de beschikbare tijd.

Het aantal gevallen van illegaal bouwen (verbouwen, uitbreiden, splitsen) van een monument (rij 2) is toegenomen. In een beperkt aantal gevallen gaat dit om aantastingen zoals (interne) sloop van stijlelementen of een verkeerde renovatie van de gevel bijvoorbeeld het vervangen van stijldeuren of een verkeerd gekozen kleur voor kozijnen of voegwerk. Deze zaken zijn niet altijd te herstellen. In 2016 is een grove aantasting geconstateerd bij een pand aan het Vrijthof, dit betrof echter een afwijking van de verleende bouwvergunning. Dit is door bouwtoezicht opgepakt.

Bij brandonveiligheid (rij 4) betreft het grotendeels meldingen van kamerbewoners (of hun ouders) die aangegeven dat de brandveiligheid van de kamer of het pand, niet in orde is, of graag zien dat de gemeente de brandveiligheid checkt. Wij stellen daarbij vast dat die meestal inderdaad niet in orde is of niet meer is. Ze zijn wel ooit in orde gemaakt bij de afgifte van een gebruiksvergunning in het verleden. Maar rookmelders en noodverlichting e.d. behoeven onderhoud en dat blijft vaak achterwege.

De forse toename van het aantal zaken over strijdig gebruik door illegale woningsplitsing (rij 5) is waarschijnlijk een gevolg van de publiciteit rondom het project Veilige Kamers. Het gegeven dat de gemeente studentenpanden controleert is voor veel mensen aanleiding om een woningsplitsing in hun omgeving te melden. In paragraaf 4.3. wordt nader op het project Veilige Kamers nader ingegaan.

3.2.1 Reclame uitingen

De ondernemers in de binnenstad zijn in 2016 middels een brochure geïnformeerd over de regels rondom de verschillende vormen van reclame-uitingen. Tevens is een checklist verstrekt waarmee ze zelf kunnen bepalen of hun reclame-uitingen binnen de spelregels zijn en welke alternatieven er zijn, mocht dat niet het geval zijn.

De handhaving op reclame-uitingen heeft relatief weinig draagvlak bij de ondernemers. Vaak wordt aangevoerd dat het verwijderen van de reclame-uitingen omzetverlies betekent.

3.2.2 Galerijvloeren

Op meerdere plaatsen in het land is vastgesteld dat vloeren van galerijen van flats en appartementengebouwen aangetast zijn door strooizout. Die aantasting kan op den duur leiden tot een verzwakking van de betonwapening. Er zijn voorbeelden van afgebroken delen van galerijen. De gemeente heeft de eigenaren van gebouwen met galerijvloeren, meest woningcorporaties, schriftelijk gewezen op dit mogelijke euvel en verzocht hun vloeren te inspecteren en indien nodig maatregelen te treffen.

3.3 Tendens en maatregelen bouw

- Niet alle meldingen over relatief kleine hinderzaken of illegaliteiten in de woonomgeving kunnen worden nagetrokken en ook niet altijd in detail worden onderzocht, dat kost relatief te veel tijd.
Maatregel: De melders zal worden aangeraden om dingen zelf met hun burens uit te praten of

misstanden via de privaatrechtelijke weg aan te pakken. Het afwijzen van verzoeken om handhaving kan bij inwoners tot teleurstelling leiden.

- Jaarlijks zijn er één of enkele grove aantastingen van monumentale waarden. Dit komt niet alleen voor door (rigoureuze) sloop of bouwen zonder vergunning, maar ook door slopen en bouwen mét vergunning waarbij fors van de vergunningsvoorwaarden wordt afgeweken. Het verlies van waarden (ornamenten, gevels, kozijnen, deuren, schouw- en trappartijen) is dan meestal onomkeerbaar. Desondanks kan, naar het oordeel van handhaven, niet gezegd worden dat Maastricht een groot probleem heeft met de moedwillige aantasting van monumenten.
Maatregel: extra aandacht voortzetten
- Ten aanzien van de reclame-uitingen op gevels is het algemene beeld dat de gevels van de panden in de binnenstad, bóven de eerste bouwlaag, nagenoeg vrij zijn van ongeoorloofde reclame-uitingen. In de onderste bouwlaag daarentegen blijft aandacht nodig voor niet toegestane vormen van handelsreclames zoals banieren, vlaggen en lichtarmaturen. De handhaving op illegale reclame-uitingen kan zich verder blijven beperken tot excessen zoals (te) uitbundige handelsreclame in de vorm van banieren, vlaggen en lichtarmaturen.
Maatregel: doorgaan met het uitleggen van het belang van de regels ten aanzien van de reclames, waarschuwen en ook blijven handhaven.
- Ten aanzien van de galerijvloeren zal door het team Vergunnen WABO aan de eigenaren van de panden voorlichting worden gegeven en zullen ze worden aangemoedigd om zelf maatregelen te nemen. WABO Handhaven zal de voortgang volgen en, indien nodig, handhavend optreden.
Maatregel: voortgang volgen en, indien nodig, handhavend optreden.

4 BRANDVEILIGHEID

4.1 Prioriteiten bij de handhaving op brandveiligheid

Brandveiligheid berust altijd op 3 factoren:

1. de bouwkundige inrichting
2. de staat van de installaties
3. het gebruik en het risicobewust gedrag van de bewoners of gebruikers.

Deze laatste factor is de belangrijkste, waarbij uiteraard ook de factor 'pech' een rol kan spelen.

De controles zijn momentopnames en richten zich hoofdzakelijk op de eerste twee punten.

Brandveiligheid is daarmee een grote verantwoordelijkheid van de pandeigenaar of verhuurder als ondernemer én diegenen die in het pand verblijven.

De prioriteit ligt bij inspecties in panden waarin groepen mensen verblijven die verminderde mogelijkheden hebben om zichzelf in veiligheid te brengen of anderszins extra gevaar lopen. Dit betreft zorgcentra, scholen, kinderdagverblijven, bijeenkomstgebouwen en grote winkelcentra.

De brandweer levert een bijdrage aan deze inspecties in de vorm van 250 adviesuren.

4.2 Resultaten controles brandveiligheid

Tabel: aantal controles brandveiligheid

	brandveiligheidscontroles	gepland	verricht	aard onregelmatigheden
1	zorgcentra, kinderdagverblijven, logiesgebouwen, scholen, sportgebouwen, bijeenkomstgebouwen, winkels, hotels, theater aan het Vrijthof	150	102	geen gebruiksvergunning gebouwd of verbouwd in afwijking van bouwvergunning installaties niet conform gebruiksvergunning, niet gecertificeerd en/of niet onderhouden
2	nazorg bij branden en calamiteiten	5	10	
3	veiligheidsinspectie tunnel Maasboulevard	1	1	geen certificering op de gehele installatie

De planning van de reguliere inspecties is niet gehaald. De oorzaak is de extra tijd die nodig is gebleken bij de nazorg bij branden en omdat relatief vaak is geconstateerd dat er afwijkingen zijn in de bouwkundige uitvoering van gebouwen, bijvoorbeeld dat de vereiste compartimentering niet of slechts ten dele is aangebracht of door een latere interne verbouwing ongedaan is gemaakt. Dit vergt extra werk omdat Handhaving dan alsnog moet eisen dat de compartimenteringen worden hersteld of aangebracht.

De toename in rij 2 wordt hier eveneens mee verklaard. Als bij een brand blijkt dat de bouwkundige brandveiligheid niet is orde was, moet handhaving verzoeken om een verbetering en dat zijn meestal kostbare ingrepen en kost het handhaving meer werk door her-inspecties, overreding en bestuursrechtelijke stappen.

De tunnelbeheerder (Stadsbeheer) zal in 2017 verbeteringen aan de brandveiligheidsinstallatie van de Maasboulevardtunnel doorvoeren en een certificaat aanvragen (rij 3).

4.3 Project Veilige kamers (brandveiligheid studentenkamers)

Panden met 5 of meer kamers.

Dit project is gestart ter verbetering van de brandveiligheid in panden met 5 of meer studentenkamers, want alleen voor die panden gelden de specifieke brandveiligheidseisen. Maastricht telde voor de aanvang van dit project ruim 1000 kamerverhuurpanden zonder gebruiksmelding en zonder

omgevingsvergunning. Alle panden worden in de periode 2015-2018 geïnspecteerd op brandveiligheid en er dient een omgevingsvergunning te worden aangevraagd als die nog niet is verleend.

Tabel: Voortgang en resultaten project Veilige Kamers

te controleren adressen in de projectperiode	1062
totaal in behandeling genomen	858
volledig afgehandelde zaken	576
strijdig gebruik bouwbesluit	302

Panden met 1 tot 4 studentenkamers.

Voor deze panden gelden geen specifieke brandveiligheidseisen en deze zijn om die reden niet bij het Veilige Kamers project betrokken.

4.4 Tendens en maatregelen brandveiligheid

- We constateren dat meer nazorg nodig is na een brand waarbij de gebouwconstructie en de technische brandveiligheidsvoorzieningen zijn beschadigd en/of asbest is vrijgekomen. Hergebruik mag pas plaatsvinden na goedkeuring van de gebouwen en installaties en sanering van het asbest.
Maatregel: ruimer aandacht geven aan nazorg na een brand en letten op de gebouwconstructie, de brandveiligheidsvoorzieningen en de eventuele asbestsanering.
- Opvallend is dat bij hotels relatief veel tekortkomingen worden geconstateerd met betrekking tot de brandveiligheidsvoorzieningen. In veel gevallen zijn eisen die eertijds met de gebruiksvergunning zijn opgelegd niet uitgevoerd.
Maatregel: meer hotels opnemen in het controleprogramma.
- De brandcompartimentering is essentieel.
Maatregel: Behalve dat WABO handhaven alsnog een compartimentering zal eisen als die ontbreekt, zal bouwtoezicht (team Vergunnen) bij de oplevering van bouwwerken nog alerter zijn op deze compartimenteringen.
- Bij de inspecties in het kader van het project Veilige Kamers worden in alle panden tekortkomingen geconstateerd zoals onvoldoende brandwerendheid van wanden en plafonds en het ontbreken van rookmelders, noodverlichting en vluchtroutes. Aan de andere kant is er vrijwel elke pandeigenaar bereid de vereiste verbeteringen door te voeren.
Maatregel: voortzetten project Veilige Kamers conform het projectplan
- In de weken voorafgaand aan Carnaval 2016 zijn de horecaondernemers andermaal voorgelicht over de brandveiligheid waarbij vooral gewezen is op de brandvertragende versiering, de noodverlichtingen en het openhouden van vluchtroutes. Aan de ondernemers is een zelfchecklist verstrekt. Uit een steekproefcontrole bij 15 zaken is gebleken dat het naleefgedrag goed is.
Maatregel: strategie van steekproefsgewijze handhaving in combinatie met voorlichting voortzetten.

5 HORECA

5.1 Prioriteiten horecahandhaving

Voor WABO Handhaven liggen de prioriteiten bij de mogelijke hinder door muziekgeluid vanuit cafés, de lozing van afvalwater met vetten en oliën door (café-)restaurants en fastfood zaken en bij evenementen voor zover die gehouden worden in gebouwen op basis van een omgevingsvergunning.

Om de hinder van het muziekgeluid van de horeca voor omwonenden binnen aanvaardbare grenzen te houden neemt de gemeente Maastricht de volgende preventieve maatregelen:

1. Per individuele horecazaak is het maximaal toelaatbare aantal decibellen bepaald en in maatwerkvoorschriften vastgelegd. Dat niveau is afhankelijk van de mate van geluidsisolatie en verschilt dus per horeca-inrichting.
2. Een geluidsbegrenzer is verplicht gesteld. Deze wordt door de gemeente verzegeld.
3. Er vinden onaangekondigde controles plaats in de late avond en nacht.

Als desondanks geluidsoverlast wordt gemeld, dan gaat handhaving ter plekke voor een geluidsmeting. Na kantoortijd is het milieupiket bereikbaar. Voor horecazaken die frequent overlast veroorzaken zal het piket 24 uur per dag in actie komen, dat wil zeggen ter plekke gaan voor een controle van de geluidsvoorwaarden. Indien de melding gaat over een horecazaak die niet bekend staat als een frequente veroorzaker van geluidsoverlast, wordt de ondernemer pas de dag erna aangesproken. Om deze reden zal bij meldingen die na 23:00 uur binnenkomen, eerst een afweging worden gemaakt of het om een recidive overtreder gaat of niet. Zo ja, dan rukt het piket uit, ook na 23:00 uur.

Sommige melders hebben aangegeven dat ze afgeschrikt zijn door de automatische telefoonbeantwoording van onze gemeentelijke meldkamer. Het vooraf ingesproken geluidbandje wekt de indruk dat gebeld wordt met een speciaal nummer voor calamiteiten. Pas als het bandje helemaal is afgeluisterd komt een medewerker aan de lijn die de melder te woord staat. Sommige melders zijn dan al afgehaakt, omdat ze denken dat ze ten onrechte een soort 1-1-2 calamiteitenlijn hebben gebeld. Deze belprocedure is veranderd in die zin dat thans meteen wordt aangegeven dat men op dat nummer ook 'overlast' kan melden.

Lozing van vetten en oliën in de riolering brengt schade toe aan die riolering en is nadelig voor het zuiveringsproces. Horecazaken met een bedrijfsmatige keuken moeten daarom beschikken over een vetafscheider die periodiek wordt geleidigd en gekeurd op de goede werking ervan.

5.2 Resultaten horeca

Het aantal malen dat het milieupiket wordt opgeroepen voor geluidsoverlast bij cafés in de avond of nacht, als de horeca 'in vol bedrijf is' geeft een indicatie in hoeverre de café-uitbaters zich houden aan de regels met betrekking tot het geluidsniveau. In 2018 zijn 18 meldingen ontvangen in de avond en nacht. Dit is voor de horecarijke stad Maastricht een goede score. Uiteraard wordt dit nauwlettend gevolgd nu de belprocedure is gewijzigd zoals in de vorige paragraaf is aangegeven.

Tabel: aantal oproepen voor het milieupiket (avond en nacht) over geluidsoverlast door horeca

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
169	130	115	100	73	67	53	49	33	19	18

De overschrijdingen van geluidsniveaus komen meestal voor als deuren en ramen open staan en/of de geluidsbegrenzer is uitgeschakeld of defect is. Ook luidruchtig uitgaanspubliek op het terras of op een rokersplaats, meestal op een binnenpleintje achterom, is wel eens aanleiding tot meldingen over geluidsoverlast.

Behalve deze avond- en nachtmeldingen zijn ook overdag, tijdens kantooruren, 138 meldingen ontvangen. Die worden in regel meteen nageïtrokken en dan blijkt vrijwel altijd dat het gaat om openstaande deuren en naar buiten galmend muziekgeluid of geuroverlast van de restaurantkeuken.

In 2016 is het aantal voorgenomen nachtcontroles niet gehaald. Tijdens 10 nachten (met 10 á 20 controles per nacht) is gecontroleerd in plaats van de geplande 18 nachten. De oorzaak hiervoor is de extra claim op capaciteit van handhaven Openbare Ruimte voor het toezicht bij evenementen..

5.2.1 Aantal bestuursrechtelijke aanschrijvingen

Milieupiket, inspecties onder kantoortijd en de nachtelijke preventieve controles kunnen leiden tot bestuursrechtelijke aanschrijvingen.

Tabel: aantal bestuursrechtelijke aanschrijvingen per procedurestappen

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Voornemens opleggen last onder dwangsom	140	105	84	91	54	12	24
Definitief opgelegde dwangsommen	57	53	34	26	23	4	6
Dwangsom verbeurt	17	37	19	26	22	3	6
Bezwaar tegen de invorderingen van de verbeuring	9	7	10	4	10	0	2

Ondanks het feit dat minder controles zijn uitgevoerd, stijgt het aantal bestuursrechtelijke acties in alle procedurestappen. Dat is een negatieve ontwikkeling, maar het is wellicht te vroeg om dit een tendens te noemen of om een causaal verband te zien tussen bijvoorbeeld de afname van het aantal nachtcontroles en een minder goed naleefgedrag. Maar waakzaamheid op dit punt blijft geboden. Uit preventief oogpunt is het van belang om voor 2017 wederom 18 nachten in te plannen en uit te voeren.

5.2.2 Ontheffingen geluidsnormen voor horeca

Horecaondernemingen hebben de mogelijkheid om jaarlijks 18 keer een ontheffing te krijgen om af te wijken van de geluidsnormen te verkrijgen, bijvoorbeeld voor het inhuren van een orkest of een DJ. De basis hiervoor is landelijke wetgeving. Als een café gebruik maakt van een ontheffing dan is hinder naar de omwonenden niet uit te sluiten. Het is immers een toestemming om boven het vergunde geluidsniveau uit te gaan. Handhaving (milieupiket) kan en zal derhalve in beginsel niet optreden tegen het overschrijden van de geluidsnorm. Handhaving zal echter wel in actie komen indien de melder aangeeft dat deuren en ramen open staan en/of het geluidsniveau extreem hoog is. De ontheffing is immers geen vrijbrief om het geluidsniveau extreem op te schroeven en om deuren en ramen niet te sluiten. Handhaven WABO zal voortaan gaan monitoren hoe vaak een klachtmelding is ingediend nadat een ontheffing is verleend.

Tabel: verleende ontheffingen 2016 en klachtmeldingen daarover

aantal ontheffingen	aantal klachtmeldingen
551	13

Als een ontheffing is verleend worden klachtmeldingen in de regel niet nageïtrokken, tenzij het om een horecazaak gaat die meerdere melding veroorzaakt. Dit is in 2016 bij twee inrichtingen, die samen 5 meldingen hebben veroorzaakt, het geval geweest. De overtreding die dan wordt begaan is vrijwel altijd dat de deuren en ramen open staan. Juist als er een ontheffing is verleend, moeten die gesloten blijven.

5.2.3 Uitgaanspubliek in de openbare ruimte

We constateren een toename van meldingen over overlast door uitgaanspubliek dat zich bevindt in de directe omgeving van een horecazaak, op het terras of net erbuiten. Soms ook over publiek dat niet

duidelijk bij een horecazaak hoort, maar gewoon op straat of het plein verblijft. De terrashoreca en ook gewoon het *buiten zijn* is een tendens die waarschijnlijk is aangewakkerd door het rookverbod in de horeca en het veelvuldige gebruik van smartphones, waarvoor men dan naar buiten gaat. Sommige melders spreken van de som van de geluiden van het uitgaanspubliek: het uitgaansgeluid dat in sommige straten, volgens de melders, te hoog is. Het gaat dan niet eens over muziekgeluid. Handhaving op dit fenomeen is heel moeilijk, het is immers niet verboden om op straat te verblijven en daarbij te praten en te lachen. Optreden wordt pas mogelijk als er duidelijk sprake is van ordeverstoring, maar daar is geen sprake van. Optreden is ook mogelijk als dranken worden verstrekt aan gasten buiten het terras. Op dit punt heeft de uitbater een verantwoordelijkheid en in voorkomende gevallen zal handhaving de uitbater(s) daar op aanspreken.

5.2.4 Lozing van vetten

In 2016 zijn 80 horeca-inrichtingen gecontroleerd op de werking en het onderhoud van hun vetafscheider. Het naleefgedrag is de laatste jaren licht verbeterd, maar het blijft een zorgpunt dat ondernemers vaak pas actie ondernemen als er een verstopping (met vetten) is of als de gemeente een inspectie doet en met een sanctie dreigt

5.3 Tendens en maatregelen horeca

- Hinder door het muziekgeluid uit de horeca is in een horecadichte stad als Maastricht niet geheel te vermijden. De Maastrichtse strategie van het vooraf bepalen en vastleggen van het maximale geluidsniveau, het verplicht stellen van een geluidsbegrenzer, de preventieve controles in de late avond en nacht, het milieupiket én het opleggen van dwangsommen bij herhaalde overtreding van regels, werkt over het algemeen goed.
Maatregel: deze strategie van preventieve acties en repressieve handhaving met het milieupiket, blijven volgen en de aandacht blijven richten op de groep inrichtingen die frequent klachtmeldingen veroorzaakt.
- De belprocedure in de nacht, i.c. het ingesproken geluidsbandje van onze meldkamer, wekt de indruk dat het telefoonnummer (via 14034) alleen is bestemd voor het melden van calamiteiten.
Maatregel: ingesproken tekst wijzigen (is reeds ingevoerd per 1 december 2016)
- Hinder door het verblijf van uitgaanspubliek in de openbare ruimte is moeilijk handhaafbaar. Er worden geen normen overschreden en de ervaring van 'hinder' of 'overlast' is in zekere mate subjectief. Aangenomen mag worden dat de politie bijvoorbeeld niet zal ingrijpen alleen omdat uitgaanspubliek zich al pratend en lachend buiten de horecagelegenheid bevindt. Dit is geen verstoring van openbare orde.
Maatregel: handhaving zal niet meteen acteren op meldingen over uitgaanspubliek dat rumoerig is in de openbare ruimte. Handhaving zal wel in actie komen als blijkt dat (tevens) het muziekgeluid naar buiten galmt en/of dranken worden verstrekt aan gasten buiten het terras. De uitbaters zullen daar op worden aangesproken. Als duidelijk sprake is van ordeverstoring, zal verwezen worden naar de politie.
- De onaangekondigde nachtelijke controles zijn effectief.
Maatregel: het aantal nachten dat onaangekondigd controles plaatsvinden moet minimaal 18 zijn met in totaal circa 200 á 300 preventieve controles.
- Maatregel: controles op vetafscheiders onverminderd voortzetten.

6 Nieuwe ontwikkelingen

6.1 Wet Verbetering VTH taken

Om tot een hogere kwaliteit te komen bij de uitvoering van de VTH taken in het kader van de WABO, heeft de Rijksoverheid in 2016 de Wet verbetering VTH taken gelanceerd. Deze wet bevat kwaliteitscriteria die gelden voor de zogenaamde basistaken. Dit zijn de taken die de gemeenten verplicht hebben moeten onderbrengen bij een regionale uitvoeringsdienst.

Voor de taken die de gemeenten zelf blijven uitvoeren, de thuishaken, geldt de wettelijke verplichting om dit te doen conform de kwaliteitscriteria niet. Desondanks heeft de gemeente Maastricht gekozen voor de ambitie om ook de thuishaken conform de kwaliteitscriteria uit te voeren. Maastricht voldoet voor wat betreft toezicht en handhaving op de WABO taken, aan deze criteria.

6.2 Wet natuurbescherming

Deze wet is per 1 januari 2017 in werking getreden. Hiermee is het toezicht en de vergunningverlening rondom natuurwaarden verschoven van het Rijk en de provincies naar de gemeenten. Deze taken vergen specifieke kennis over (kwetsbare) natuurwaarden en mogelijkheden om waarden die onder druk staan door bedrijfsactiviteiten of bouwplannen, te ontzien, te mitigeren of te compenseren. De medewerkers zullen hiertoe worden opgeleid.

6.3 Hotels, B&B's en AirBnB

Thans vindt geen actieve opsporing en handhaving plaats op illegale hotels en andere kleinschalige logiesaccommodaties. De eerste schattingen lopen uiteen van 400 tot 700 niet gelegaliseerde panden. Mogelijk dient na 2017 een handhavingproject gestart te worden naar deze accommodaties.

6.4 Private kwaliteitsborging in de bouw

De Rijksoverheid werkt aan een wetsvoorstel over Kwaliteitsborging in de bouw door de private partijen. Die wet zal randvoorwaarden gaan stellen. Als de wet van kracht wordt, en als de bouwwereld de handschoen oppakt om meer eigen verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het bouwen te nemen en te laten zien, kan de overheid in zekere mate terugtreden door minder inspecties te doen bij bouwwerken in aanbouw. Deze positieve gevolgen zullen derhalve het eerst merkbaar zijn bij bouwtoezicht (team Vergunnen). Voor team Handhaven WABO kan de uitkomst zijn dat de private kwaliteitsborging juist om meer handhaving vraagt om achteraf te corrigeren wat tijdens de bouw toch is misgegaan. Een verschuiving van bouwtoezicht (tijdens) naar bouwhandhaving (achteraf) is dan wellicht nodig.

6.5 Veilige kamers na 2017

- Panden met 2 tot 4 studentenkamers

Het project Veilige Kamers richt zich op de panden met 5 of meer kamers, want alleen voor die panden gelden de specifieke brandveiligheidseisen. De ruimtelijke eisen daarentegen, zoals die voortvloeien uit het bestemmingsplan, gelden ook voor de panden met minder dan 5 kamers. In 2017 zal een nieuw (facet)bestemmingsplan van kracht worden en vooral omdat dat plan ook woon- en leefregels bevat, bestaat de kans dat het bestuur ervoor kiest om vanaf 2018 ook bij deze categorie panden met kamers, handhaving te starten. Deze handhaving valt buiten het project Veilige Kamers en kan, net als Veilige Kamers, niet met de huidige capaciteit worden uitgevoerd.

- Regulier toezicht bij panden met studentenkamers

De huidige inzet bij het project Veilige Kamers is erop gericht om eind 2017 alle (1062) panden geïnspecteerd te hebben, brandveilig te hebben laten maken en een vergunning te doen aanvragen. Ná 2017 is het van belang om steekproefsgewijs panden te onderwerpen aan een her-inspectie. Daarnaast is het van belang om nieuwe kamerverhuurpanden meteen aan een inspectie te onderwerpen.

6.6 Omgevingswet

Het Rijk werkt aan de invoering van de zogenaamde Omgevingswet. Dit is een zogenaamde paraplu wet waaraan meerdere AMvB's zullen worden gekoppeld. De invoering is voorzien in 2019 en wordt hier alvast genoemd, omdat ze veel impact zal hebben op beleid, vergunningverlening en handhaving voor de fysieke ruimte. De Omgevingswet betekent onder meer een dereguleringsslag. Het gevolg daarvan zal zijn dat veel zaken niet meer vergunningsplichtig zijn, maar aan algemene regels moeten voldoen. Dat kan betekenen dat de gemeente het accent moet verschuiven van vergunnen naar toezicht en handhaving.

6.7 Energie-audits bij grote ondernemingen

In Europees verband zijn doelstellingen geformuleerd om te komen tot een lager energieverbruik. Grote ondernemingen zijn verplicht om een energie-audit te doen. In 2017 zal de RUD een aantal bedrijven aansporen om de audit te laten doen.

7 Samenvatting van de maatregelen voor 2017

Milieu

- Controles van RUD (basistaken) én gemeente zelf (thuisstaken) volgens regulier schema voortzetten en reageren op eventuele klachten over het bedrijf;
- Op de Karosseer toezicht blijven uitoefenen op activiteiten in relatie tot het bestemmingsplan;
- Handhaving bij de woonboten langs de Zuid Willemsvaart en het Overlaatgebied doorzetten.

Bouw

- Bij relatief kleine hinderzaken of illegaliteiten in de woonomgeving de melders aanraden om de zaken zelf met hun bureaus uit te praten of via de privaatrechtelijke weg aan te pakken. Geen actieve opsporing van illegale bouwsels in de woonwijken.
- Extra aandacht blijven geven aan aantastingen van monumentale waarden, zowel in de vorm van illegale bouw als bouwen in afwijking van de verleende vergunning;
- Aandacht blijven geven aan excessieve vormen van reclame-uitingen op gevels; doorgaan met de aanpak van voorlichten, waarschuwen en handhaven;
- Met betrekking tot de galerijvloeren de voortgang volgen en, indien nodig, handhavend optreden.

Brandveiligheid

- Nog ruimer aandacht geven aan nazorg na een brand en letten op de gebouwconstructie, de brandveiligheidsvoorzieningen en de eventuele asbestsanering.
- Meer hotels opnemen in het programma van reguliere controles;
- Meer aandacht voor brandcompartimentering door handhaven en bouwtoezicht (oplevering van vergunningen);
- Project Veilige Kamers voortzetten conform het projectplan;
- Steekproefsgewijze controles van horeca-inrichtingen voorafgaand aan Carnaval.

Tendens en maatregelen horeca

- Huidige strategie van preventieve acties en repressieve handhaving, inzet van het milieupiket, en expliciet aandacht voor inrichtingen die frequent klachtmeldingen veroorzaakt, doorzetten;
- De belprocedure in de nacht is gewijzigd om te voorkomen dat bellers afhaken, omdat ze denken dat met een calamiteitenummer wordt gebeld. Dit zal in 2017 op verschillende momenten worden geëvalueerd.
- Bij hinder door uitgaanspubliek in de openbare ruimte optreden als muziekgeluid naar buiten galmt en/of dranken worden verstrekt aan gasten buiten het terras. Bij ordeverstoring verwijzen naar de politie;
- De nachtelijke onaangekondigde nachtelijke voorzetten, minimaal gedurende 18 nachten.
- Controles op vetafscheiders voortzetten.

Bijlage: programma WABO Handhaving 2017

Onderdeel : MILIEU en HORECA 5400 uren (4 fte waarvan 1 fte gedetacheerd bij de RUD)

		t.o.v. 2016
Reguliere controles Wet milieubeheer (Wm) bedrijven (milieu, bouw en RO)	3420	
Controles De Karosseer (milieu)	250	afname
Zuid-Willemsvaart en Overlaatgebied	200	afname
Deelname en nazorg Flexteam	50	
ongewone voorvallen	80	
klachtenbehandeling	750	toename
limiters afstellen	50	
nazorg piketdienst	50	
afvalwatercontroles	50	
behandelen meldingen AMvB	150	afname
overig (cursus, overleg etc.)	250	
onvoorzien	100	
	5400	

Coördinatie woonboten- en woonwagenlocaties:1350 uren (1 fte)**beschikbaar 1350 uren (1 fte)**

Coördinatie toezicht en handhaving De Karosseer, Woonwagenlocaties, Zuid-Willemsvaart **1350**

Bouw & Brandveiligheid: 13505 uren (6,3 fte + inhuur)

controles panden op brandveiligheid (regulier)	3000	
behandelen nee-conclusies brandveiligheid	50	
controles brandveiligheid cafés carnaval	50	
nazorg na branden	100	toename
controles op illegale reclame-uitingen en andere gevelontsieringen	500	afname
toezicht en handhaving op slopen, bouwen en gebruik (bouw en WRO)	3200	toename
controles De Karosseer, woonwagenlocaties en woonboten (bouw en WRO)	1000	toename
BAG dossiers aanpak geselecteerde dossiers	50	afname
project Veilige Kamers: controles brandveiligheid kamerverhuurpanden (bouw en Wro thema)	5000	afname
deelname en nazorg aan Flexteam	50	
inspectiesignalen: ophangconstructies zwembaden en aantasting galerijvloeren	50	
overig en onvoorzien	55	
werkverdeling, planning	400	
nulmeting aantal panden met kamerverhuur per straat	pm	extra inhuur
	13505	

Juridische ondersteuning: 2700 uren 2 fte

procedures bouw	250	
procedures brandveiligheid	150	
procedures horeca	400	
procedures milieu industrie	55	
woningsplitsing en kamerverhuur	500	
Bedrijventerrein De Karosseer	200	
woonboten Zuid-Willemsvaart en Overlaatgebied	500	toename
beleid en procedures Drank en Horecawet en APV (ondersteuning HH OR)	540	
overig (waaronder voorlichting brandveiligheid)	105	
	2700	

totale inzet **22955** uren

programma Milieuhandhaving: PM 80 adressen

programma milieucontroles RUD : 40 bedrijfsadressen

programma Reguliere Controles Brandveiligheid : 120 adressen

project Veilige Kamers: 200 a 225 adressen

400 meldingen over milieu en horecazaken

400 meldingen over bouw- en brandveiligheidszaken